לא צריכא שכך ה' אצבעותיו נשא. ותימה לכתי מתי תיכן כיון דליכא שום מדת המרחה אמתי מחייב ה' ומי משום דעשה בגד אחת מה נכך כיון דאד לאו מיכא מוכח כ' זיתי חלב בגד אחת ובמדת המרחה מי מחייב אתי מלקיות משום דהויא ליה המרחה אכל מדת ומדת ויש לומר דשאני הכא דגלי קרא (ג) אכל קרחה וקרחה דקרחות מחלקות כגון גופים מוחלקין מיהו קשה למה הוצרך לפרש בקרחה דעל ידי נשף לוקמי (ד) בקרחה בידו שיעור ה' קרחות בגד אחת ומ"מ לא קשה מהא דנזיר שותה כו' דשאני הכא דגלי קרא דקרחות מחלקות כמו גופים מוחלקין ויש לומר דלא מתוקמא ליה בקרחה וקרחה בידו בגד אחת משום דקרחה בידו קרחה בשוקמקום אחד והכל אחד כלי הפסק שיעור) בינתים וכה"ג מחייב הכל קרחה אחת ואין כאן על כל קרחה וקרחה להכי מוקי לה בה' מלבושתו בגדים ואותבינהו בגד אחת ופי' ה' מקומות רחוקים קלת זה מזה שיש הפסק שיעור) בין קרחה לקרחה וקרינן ביה על כל קרחה וקרחה ואם תאמר סוף סוף לוקמה אפילו בזה אחר זה ובמחשה מקומות רחוקים קלת כדפי' אפיל בגד גם בקורח ותולש בידו בלא נשף ובמדת המרחה משום דגלי קרא דקרחות מחלקות ומתוך פי הקושי' משמע דל"ב לא היה מחייב כי אם אקרחה קמייתא שהיתה בידו בתוך כדי ליבוד להמרחה דאיכא בתוך לא מיחייב משום דאיכא בתוך כדי ליבוד להמרחה ומכי למימר אישתלאי וקשה כיון דהתחיל לעבור תוך כדי ליבוד להמרחה לא מכי למימר אישתלאי כדמוכח פרק י' יוחסין (קדושין דף עז: ושם) גבי (ה) ה' אלמנות זה אחר זה דמחייב אכל מדת ומדת ואפי' אחד המרחה משום דגופים מוחלקים אע"ג דליכא בתוך כדי ליבוד כ"ש בשלמה קמייתא לכך נראה דאין הכי נמי הוה מכי למיקום זה אחר זה אפי' לרבותא דאפילו בזה אחר זה בגד אחת לרבותא בעלמא קאי ומתוקמא אפיל כך קאי ליה מיחייב ומיהו (ו) ניחא לפירוש דגרסינן בגד אחת וכו' אכל מדת המרחה דגרס אכל מדת המרחה פירוש ומשום קרחה זה אחר זה מכי למיכא למימר וי"ל דמ"מ קאמר בגד אחת לרבותא טפי לאפי' בגד אחת משכחת לה בחמשה מקומות מוחלקין בהפסק שיעור) כגון דסך אצבעותיו בגד אחת וכל שכן בזה אחר זה דמיתוקמא בה' מקומות אפי' בקורח בידו:

במלקט (ו) (שחורות מתוך לבנות) **שהוא חייב.** פרכב"ס לאמת דוקא כר' יהודה דאמר מלאכה שאינה לריכה לגופה חייב עליה: על

א**אלא בחדא התראה מי מחייב והתנן** (ב)**נזיר** שהיה שותה יין כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תשתה אל תשתה והוא שותה חייב על כל אחת ואחת: **ג'לא צריכא** דסך חמש אצבעותיו (ג)**נשא** ואותבינהו בבת אחת דהויא ליה התראה לכל חדא וחדא וכמה שיעור קרחה רב הונא אומר כדי שיראה מראשו רבי יוחנן אומר משום ר"א (ד)**ברבי** שמעון **כגרים** (ה)(כתנאי כמה שיעור קרחה (ו) בגרים) אחרים אומרים כדי שיראה מראשו אמר רב יהודה בר חביבא פליגי בה תלתא תנאי חד אומר בגרים וחד אומר כדי שיראה מראשו וחד אומר בשתי שערות ואיכא דמפיק שתי שערות ומעייל בבעדשה וסימנך (ז)**בהרת** בגרים ומחיה בבעדשה (ח)**תנא** הנוטל מלא פי הזוג בשבת חייב וכמה מלא פי הזוג אמר רב יהודה שתים והתניא לקרחה שתים אימא ובן לקרחה שתים תניא נמי הכי (ט)**ה'הנוטל** מלא פי הזוג בשבת חייב וכמה מלא פי הזוג שתים רבי אליעזר אומר אחת ומודים חכמים לרבי אליעזר (י)במלקט לבנות מתוך שחורות אפילו אחת שהוא חייב (יא)ודבר זה אפילו בחול אסור משום שנאמר (יב)לא ילבש גבר שמלת אשה: והמקיף פאת ראשו וכו': ת"ר פאת ראשו סוף ראשו ואיזהו סוף ראשו (יג)זה המשוה צדעיו לאחורי אזנו ולפדחתו תני תנא קמיה דרב חסדא (יד)אחד המקיף ואחד הניקף לוקה (טו)אמר ליה מאן דאביל תמרי בארבילא לקי דאמר לך מני רבי יהודה היא דאמר (טז)לאו שאין בו מעשה לוקין עליו רבא אומר במקיף לעצמו ודברי הכל רב אשי אומר (יז)במסייע ודברי הכל: והמשחית פאת זקנו: ת"ר פאת זקנו סוף זקנו ואיזהו סוף זקנו (יח)ושרט יכול אפילו שרט על ביתו שנפל ועל ספינתו שטבעה בים ת"ל (יט)לנפש (כ)אינו חייב אלא על המת בלבד ומנין למשרט חמש שריטות על מת אחד שהוא חייב על כל אחת ואחת ת"ל ושרט (כא)לחייב על כל שריטה ושריטה רבי יוסי אומר מנין למשרט שריטה אחת על ה' מתים שהוא חייב על כל (כב) אחת ואחת ת"ל לנפש לחייב על כל נפש ונפש והא אפיקתיה לביתו שנפל ולספינתו שטבעה בים

קסבר

ה"ג **אלא נחדא התראה** ולא גרסינן בגד אחת. אלא לאתרו ביה אדא התראה ואתא ליהו וקרח זה אחר זה מי מיחייב והתנן כו' אינו חייב אלא אחת על המת התראה ואע"ג דאיכא אחת אחת הוא ואחת ואחת הוא ואע"ג דאיכא אחת אחת הוא ואחת ואחת הוא **לא צריכא** דאיכא אחת אחת הוא ואחת ואחת הוא **שכך ה' אצבעותיו נשא.** מתרץ בו לכל שמייה ושמייה: **נשא.** פירוש שם שמשיר את השיער והשך ממנו אינו נומת שיער בגופו: **ואותבינהו בבת אחת.** כה' מקומות דהוו להו ה' קרחות דבגד אחת קא עביד מאי חזית למיגלי טפי מהאי התראה מהאי אגבא טפי מהאי והתראת אשפר לא מיתסרא להתראה אכולהו אגבאות אדיא ומנחת ואגלמה מתגבר לו אם מוסף להתראתו או לא: **שיראה מראשו.** שירואה מבשר הרואש ערום: **אמר רב יהודה בר חביבא פליגי בה תלתא תנאי.** לישנא דמפיק אמי שערות ומעייל בעדשה: **וסימנך.** אלא תימא מפיק בגרים ומעייל בעדשה משום זו בהרת בגרים ומחיה בעדשה להכא נמי בשעורי קרחה מיכא בגרים ובעדשה ומהשתא ידעינן דלא מפיקנא אלא אמי שערות דילמא מרחשו לא הוו לריכים לאפוקי דשוה הוא לדברי הכל אלא לאין זה שיעור קלוב: **שכי גרסינן בגד הנוטל מלא פי הזוג בשבת** ולא גרסינן תניא: **פי הזוג.** חוזן של מספרים: **לימא וכן לקרחה שתים.** ולפרושי מתא: **במלקט.** שערות לבנות מתוך שחורות דכיון דלמשם מקפיד על שער לבן אחד שבין שערותיו שחורות כדי שלא ירואה זקן ממרינן דכשהוא מלקט לומו מבין השחורות מלמכה משוכה היא לו וחייב משום גוזז כיון דמייש לגזיזה זו. שחורות מתוך לבנות לא גרסינן: **לף נחול לחור.** שמתגלה עלמו בנוי משם: **ואיזהו סוף רחשו.** בחיזה ענין יהא מקיף סוף הרואש שיהא חייב בגד תקיפו: **המשוה לדעיו לאחורי אזנו ולפדחתו.** לאחורי אזנו אין שיער כלום וכך במשנתנו אין שיער כלום אבל בגדעיו שבאמלע יש שיער ואם הוא משוה ונוטל כל השיער שבגדעיו למדת לאחורי אזנו ופדחתו זהו מקיף סוף הרואש: **דאכיל תמרי בארבילא.** האוכל תמרים בכברה יהא לוקה בחמיה. כלומר ניקף מה פשע שהוא לוקה לאו שאין בו מעשה הוי ולא לילקי: **דאמר לך מני.** השואל לך כמאן קאמרת ניקף לוקה אימא ליה ר' יהודה היא דאמר לעיל (דף ד: טז.) לאו שאין בו מעשה לוקין והיינו לאו שאין בו מעשה דניקף הוא דקא עבר אלאו דלא תקיפו דשמעינן לקרא הכי לא תקיפו לא תניחו להקיף דמניח להקיף כמקיף ע"ג מדאפקיה בלשון רבים לכתיב לא תקיפו משמע דאתרי קא מזהר רחמנא ניקף ומקיף: **רבא אמר.** לא לריכא לאוקומי כר' יהודה הך כריתא דאתי תנא קמיה דרב חסדא דקיימא במקיף את עלמו וקמ"ל דאייב תרתי משום מקיף ומשום ניקף דסד"א לא לילקי אלא אחד קמ"ל: **ודברי הכל.** דלא לריך לתרולי ר' יהודה היא: **מסייע.** מזמין המשרות למקיף: **שיכולה וקן.** כולהו חמש פאות דקא חשיב במתניתין בכלל שיכולת הס: **ה"ל ושרט.** דמלי למיכתב לנפש לא תשרטו במקום ושרט לנפש לא תתנו. לשון אחר ת"ל ושרט מריבויא דוי"ו: **ר' יוסי אומר כו'.** ר' יוסי מוסיף חיובי: **הא אפיקתיה לביתו שנפל.** והא ודאי ר' יוסי לא פליג בהיתיך להיתך יהא מוליא הפסוק מידי פשוטו:

קסבר

תורה אור השלם

1. לֹא תִהְיֶה כְלִי גֶּבֶר עַל אִשָּׁה וְלֹא יִלְבַּשׁ גֶּבֶר שִׂמְלַת אִשָּׁה כִּי תוֹעֲבַת יְיָ אֱלֹהֶיךָ כָּל עֹשֵׂה אֵלֶּה: דברים כב ה
2. וְשֶׂרֶט לָנֶפֶשׁ לֹא תִתְּנוּ בִּבְשַׂרְכֶם וּכְתֹבֶת קַעֲקַע לֹא תִתְּנוּ בָּכֶם אֲנִי יְיָ: ויקרא יט כח

הגהות הב"ח

(א) גמ' כתנאי כמה שיעור קרחה רשב"א אומר בגרים תמרים תמריס: (ב) שם על כל אחד ואחד ת"ל לנפש: (ג) תוס' ד"ה לא לריכא וכו' דגלי קרא דחייב אכל קרחה וקרחה דקרחות מחלקות כמו גופים מוחלקין: (ד) בא"ד לוקמי בקורח בידו וכו' וי"ל דלא מיתוקמא ליה בקורח בידו שיעור ה' קרחות בגד אחת משום דהקורח בידו קרחה במקום אחד והכל ביחד כלי הפסק שיעור בינתיים כה"ג כל"ל ומוח' ו נמחק: (ה) בא"ד ומיהו הא ניחא למאי דגרסינן בגד אחת:

מוסף רש"י

נשא. סם המשיר את השער ומינו מוחר (ב"ק פו:). מלא פי הזוג. מלא רקם המספריים (שבת צד:). והתניא. בהיפוך בריימתא בסיפא, לקרחה. שהזיכיה תורה לא משימו קרחה, שתים. הוי קרחה, מכלל דפי הזוג לאו ג' שערות ניכרו (שם). תניא נמי הכי. כר' יהודה דאמר שתים (שם). רבי אליעזר אומר אחת. בחמת הוא מייב ולא בעינן מלא פי הזוג (שם). אפילו אחת שהוא חייב. שבחמת הוא מקפיד שלא יהא נראה כזקן (שם). שמלת אשה. ולכך הנשים להקפיד על כך ולהתנאות (שם). תמרי בארבילא. תמריס הגמושים בכברה (סנהדרין פה:).